

Bombardejar la democràcia iraquiana

REUEL MARC GERECHT

De totes les males notícies que ens han arribat de l'Iraq darrerament —el bombardeig de la seu de les Nacions Unides, els atacs constants contra els soldats de la coalició, el degoteig constant de terroristes estrangers preparats per a una guerra santa—, el cotxe bomba de la ciutat santa xiïta de Najaf és la més preocupant.

L'atac, que va matar vintenes d'iraquians, entre els quals hi havia l'aiatol·là Mohammed Bàqir al-Hakim —només una setmana més tard que explotava una bomba a casa de l'oncle de Hakim, el gran aiatol·là Muhàmmad Said al-Hakim—, ha sacsejat la comunitat xiïta. Això hauria de preocupar molt els Estats Units, perquè, segons si generen més o menys prosperitat, faran créixer més o menys els sentiments polítics dels xiïtes, que són, pel cap baix, un seixanta per cent de la població iraquiana.

Aquests bombardeigs intenten terroritzar l'església iraquiana i acabar amb el diàleg creixent entre els xiïtes del corrent principal i els americans. Els dos aiatol·làs havien tingut tractes directes amb els americans, i estaven a favor de la democràcia. Mohammed Bàqir al-Hakim controlava l'única força paramilitar xiïta que encara estava en actiu, però havia decidit de no enviar-los a lluitar contra l'ocupació. Això molestava els extremistes xiïtes, i molt especialment el clergue Muqtada al-Sadr, líder d'una facció violenta coneguda com els Sadriyyin.

Ja hi ha moltes hipòtesis pel que fa a l'autoria dels dos atemptats, però pot ser que mai no esbrinem del tot qui els va planificar. Els Sadriyyin, els fonamentalistes sunnites musulmans, els partidaris baasistes que encara queden o els mul·làs iranians de la línia dura. Alguns oficials americans i Ahmad Chalabi, un membre del Consell de Govern iraquità actual, van donar la culpa immediatament als sunnites antiamericans. Pot ben ser que siga així, però cal notar que els baasistes i els fonamentalistes sunnites, com a mínim fins ara, s'han mantingut distants del sud xiïta, i han assassinat "col·laboracionistes" i americans només a les regions sunnites. Matar americans

"Els americans han de crear una societat civil entre iraquians de totes les creences i de totes les races, però el focus principal, ara, hauria de ser ajudar els xiïtes i els seus clergues veterans, els millors aliats que tenim"

al sud no els seria molt difícil —de fet, n'hi ha que treballen amb molt poques mesures de seguretat— i seria el camí més ràpid per fer descarrilar els plans americans sobre el govern post-Saddam. Segons el Pentàgon, a més, cap *jihadista*, que s'acosten des de les fronteres sirianes i iranianes, no ha intentat atacar els americans al sud (aquests guerrers sants sembla que sempre són sunnites).

També podria ser que els bombardeigs van ser el resultat d'un inesperat matrimoni de conveniència. Quan vaig ser a l'Iraq, aquest mes de juny passat, els xiïtes feien molt de safareig els uns contra els altres: de fet, al-Sadr i els Sadriyyin miraven d'aliar-se amb els fonamentalistes sunnites. Si això fóra així, les tropes americanes s'enfronten amb un doble front terrible, molt pitjor que aquests atacs aïllats que han patit fins ara.

Tot i això, tant si els sunnites estaven involucrats amb els bombardeigs com si no, la preocupació més gran és que els sunnites poden patrocinar un estira-i-arrronsa de xiïtes contra xiïtes. El moviment dels Sadriyyin ja ha lluitat aferrissadament pel poder contra els grans aiatol·làs de Najaf. Els Sadriyyin són revolucionaris del morro fort, deixebles espirituals del "Khomeini de l'Iraq", Mohammed Baqer al-Sadr, assassinat per Saddam Hussein l'any 1980.

Aquestes darreres setmanes, Muqtada al-Sadr ha accentuat l'antiamericanisme, per una raó ben clara: el temps se li tira a sobre. Els governs locals als territoris xiïtes s'han anat afermant a mesu-

ra que els americans han delegat cada vegada més responsabilitats als iraquians. Ara que milloren els serveis i que els iraquians, molt a poc a poc, confien més en el Consell de Govern, el debat constitucional dominarà la política iraquiana. Si els iraquians se'n surten, i elaboren una constitució amb un cert suport social, els radicals saben que en quedaran marginats.

El recurs a la violència podria tornar-se contra els extremistes, perquè ben pocs xiïtes toleraran tanta violència contra figures com aquestes, o tantes matances a la vora de la mesquita de l'imam Ali.

L'administració americana necessita reaccionar amb decisió. Fins ara, s'ha mantingut una mica distant pel que fa al moviment Sadriyyin, per no alimentar-ne els esforços de reclutament extremista. Però, si es demostra que els seguidors d'al-Sadr tenen alguna cosa a veure amb els atemptats, l'exèrcit s'hauria de moure ràpidament i amb fermesa.

Washington tampoc no hauria de tolerar el degoteig de guerrers sants que travessen la frontera des de Síria o des de l'Iran. Els clergues xiïtes, tant els veterans com els Sadriyyin, sempre mesuren les forces dels americans, i agafen la lluita contra aquesta entrada d'estrangers com a indicador. L'única manera d'aturar l'entrada de *jihadistes* seria pressionar Síria i l'Iran perquè no ho permeten. Saddam Hussein va ser incapaç de tancar la frontera Iran-Iraq, i només uns milers de soldats americans tampoc no ho podran fer.

Els americans han de crear una societat civil entre iraquians de totes les creences i de totes les races, però el focus principal, ara, hauria de ser ajudar els xiïtes i els seus clergues veterans, els millors aliats que tenim. Ells —no l'ONU o més tropes estrangeres— són la clau per establir la democràcia que hem promès.

Reuel Marc Gerech, antic oficial de l'Agència Central d'Intel·ligència (CIA), és membre de l'Institut d'Empreses Americanes

© The New York Times — EL TEMPS
Traducció: Maite Insa